

DÜNYA EKONOMİSİNİ ANLAMAK

Editörler

Aziz Konukman

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Üyesi

Orhan Şimşek

Artvin Çoruh Üniversitesi Öğretim Üyesi

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Dünya Ekonomisini Anlamak

Editörler: Aziz Konukman, Orhan Şimşek

Kapak: Gamze Uçak

Sayfa Düzeni: Buse Dilara Dirim

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

2021 Ekim, Ankara

ISBN No: 978-625-7424-12-7

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı:

Tarcan Matbaacılık Yayın. San.

Sertifika No: 47663

İvedik Köy Mah. İvedik Cad. No: 417/A

Yenimahalle/Ankara

Tel: 0(312) 384 34 35

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

DÜNYA EKONOMİSİNİ
ANLAMAK

İçindekiler

BİRİNCİ KISIM KÜRESELLEŞME, KAPİTALİZM, KRİZLER

Küreselleşme ve Ulus Devlet Yapısında Değişim	11
İzzettin ÖNDER	
Anaakım İktisat'tan Marksist Ekonomi Politik'e İktisadi Krizlere Yaklaşımlar	37
Mustafa DURMUŞ	
Kapitalizmden İnformatizme: <i>Geçiş Aşaması İçinde Bir Ara Form Olarak Abonelik Kapitalizmi</i>	73
Ahmet Arif EREN	
Distopik Kapitalizm: Hukuk Devletinden Şirket-Devlete.....	85
Cengiz EKİZ	

İKİNCİ KISIM DEVLET, KALKINMA VE SANAYİLEŞME: ÜLKE ÖRNEKLERİ

Neoliberal Küreselleşme Sürecinde Çin Kalkınma Modeli ve Devlet.....	123
Sinan SÖNMEZ	
Kalkınma Devleti Anlayışını Kore Deneyimi Üzerinden Okumak	155
Özlem TEZER	
Yeni Sanayi Politikaları: Çin Örneği.....	177
Ahmet Arif EREN, Orhan ŞİMŞEK	
Kurumsal İktisadın Bakış Açısından Türkiye'de Sanayi Politikasının Geleceği	201
Zehra DOĞAN ÇALIŞKAN	

ÜÇÜNCÜ KISIM
TARIM, REKABET VE TEKNOLOJİ

Tarımda İş Bölümü: Gıda Rejimleri	219
Bahadır AYDIN, Mustafa AYDIN, Saadet AYDIN	
Küresel Rekabette Teknolojik Değişim ve Ekonomik Büyüme.....	241
Ahmet Emre BİBER	
İktisat ve Sosyal Bilimlerde Teknoloji	263
Devran ŞANLI, Aziz KONUKMAN	

DÖRDÜNCÜ KISIM
COVID-19 VE ULUSLARARASI POLİTİK EKONOMİ

COVID-19 Gölgesinde Çin ve Küresel Değer Zincirleri	281
Kerem GÖKTEN, Yeliz SARIÖZ GÖKTEN	
Küreselleşme, Küresel Değer Zincirleri ve COVID-19 Salgını: Bir Değerlendirme	301
Mehmet SONGUR	
COVID-19, Tarım, Küresel Meta Zincirleri ve Uluslararası Tarım Ticareti	321
Mustafa AYDIN	
COVID-19 Bir Fırsat Penceresi Olabilir mi?	353
Zekeriya Eray ESER	

ÖNSÖZ

Bu kitap, Türkiye’de dünya ekonomisi yazınına tarihsel ve güncel perspektiflerden katkı sunmak gayesiyle derlenmiştir. Özellikle yaklaşık iki yıldır yaşanan COVID-19 pandemisinin yol açtığı olumsuzlukların küresel ve ulusal ekonomilerdeki yansımalarını daha iyi anlamak ve analiz etmek isteyen okuyuculara yararlanabilecekleri bir kaynak olarak düşündüğümüz “**Dünya Ekonomisini Anlamak**” kitabı ile küreselleşme çerçevesinde ekonomi-siyaset-toplum üçgenine oturan çalışmaları bir araya getirdik.

Kitap hazırlanırken, son dönem yaşanan gelişmelere ışık tutacak, rehberlik edecek çalışmaların yer alması büyük önem arz etti. Hem dünya ekonomisinin yakın geçmişindeki değişimleri ortaya koyacak, hem de pandeminin etkilerini değerlendirecek bir derleme çalışması olan bu kitapta, dünya ekonomisinin işleyişi ve güncel gelişmelerini dört ana başlıkta incelenmektedir.

Kitabın *Küreselleşme, Kapitalizm, Krizler* başlığını taşıyan birinci kısmında İzzettin Önder, Mustafa Durmuş, Ahmet Arif Eren ve Cengiz Ekiz’in çalışmaları yer almaktadır. Bu kısımda yazarlar, küreselleşmenin devlet üzerindeki etkilerini, devletin dönüşümünü, kapitalizmin krizlerini ve kapitalizmdeki değişimleri ele almakta ve okuyucuya bu konularda farklı perspektifler sunmaktadırlar.

Kitabın *Devlet, Kalkınma ve Sanayileşme: Ülke Örnekleri* başlıklı ikinci kısmında ise, Sinan Sönmez, Özlem Tezer, Ahmet Arif Eren & Orhan Şimşek ve Zehra Doğan Çalışkan’ın çalışmaları bulunmakla beraber yazarlar, son yıllarda dünya ekonomisinde yükselen güç olarak tarif edilen Çin’in kalkınma stratejisi ve sanayi politikaları, Kalkınmacı Devlet anlayışı denildiğinde ilk akla gelen ülkelerden olan Güney Kore ve Türkiye’nin sanayi politikaları üzerine değerlendirmeler yapmaktadırlar.

Tarım, Rekabet ve Teknoloji başlıklı üçüncü kısımda ise Bahadır Aydın, Mustafa Aydın & Saadet Aydın, Ahmet Emre Biber ile Devran Şanlı & Aziz Konukman’ın çalışmaları bulunmaktadır. Bu kısımda yazarlar, dünya ekonomisinin temel konularından olan gıda rejimleri meselesi ile rekabet ve teknoloji konularına değinmektedirler.

Kitabın son kısmı *COVID-19 ve Uluslararası Politik Ekonomi* başlığı ise Kerem Gökten & Yeliz Sarıöz Gökten, Mehmet Songur, Mustafa Aydın ve

Zekeriya Eray Eser'in çalışmalarından oluşmaktadır. Son dönemin en önemli sorunlarının başında gelen COVID-19 pandemisinin dünya ekonomisine etkileri başta küresel değer zincirleri ve üretim ağları üzerinden ele alınmış olmakla beraber, COVID-19'un tarım ticaretine etkileri ve COVID-19 sonrası kalkınma süreçleri konu edinilmiştir.

Kitabın sahip olduğu içerikle, iktisat, politik iktisat, uluslararası politik ekonomi, siyaset bilimi gibi alanlarda çalışan bilim insanları ve dünya ekonomisine meraklı öğrenciler için önemli bir kaynak olacağını düşünmekteyiz. Bununla birlikte kitap yalın ve anlaşılır diliyle, meslekten olmayanlar için de güncel bir kılavuz özelliği taşıyacaktır.

Sözlerimizi tamamlarken, kitaba yazılarıyla değer katan **tüm yazarlarımıza** ve kitabın basımını üstlenen *Siyasal Kitabevi*'ne şükranlarımızı sunarız. Kitabın hazırlanmasında fikirlerini ve desteklerini esirgemeyen *Ahmet Arif Eren*'e özel bir teşekkürü borç biliriz.

Kitabın ülkemiz bilimsel yazınına katkı sunmasını umar, keyifli okumalar dileriz.

Aziz Konukman & Orhan Şimşek
Temmuz 2021/Ankara